

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Govor predsednice Republike Slovenije
Nataše Pirc Musar
na odprtju plenarne Konference Združenih narodov o vodi 2023**

New York, 22. marca 2023

Velja govorjena beseda!

Ekscelence, gospe in gospodje,

Slovenija je ena od evropskih držav, ki so najbogatejše z vodo. Imamo srečo, vendar se ne smemo zadovoljiti s tem. V Sloveniji vodo varujemo z zakonom. V naši ustavi je voda zapisana kot temeljna človekova pravica. Bogate zaloge vode v Sloveniji so zavarovane kot javna dobrina, in ne kot tržno blago.

Dobro se zavedamo, da nas čaka še veliko dela tako na državni kot tudi na mednarodni ravni. Zaščititi moramo naše ekosisteme. Vsem moramo zagotoviti dostop do čiste pitne vode.

Kakovostna pitna voda ne sme biti nedosegljivo razkošje. Konec koncev je neizpodbitna človekova pravica in nenadomestljivo javno dobro. Za to se moja država in njeni prebivalci, zlasti civilna družba, odločno zavzemajo.

Gospe in gospodje,

*voda je življenje. Voda je obstoj. Voda je mir. Kot pravi avtor zgodbe o morski zvezdi:
»Če je na tem planetu kaj čarobnega, to domuje v vodi.«*

Človekovo dostojanstvo v nas, dostojanstvo za vse, dostojanstvo okolju, ki nas obdaja.

01 478 12 09, gp.uprs@up-rs.si, Erjavčeva 17, SI-1000, Ljubljana

Vendar pa smo ljudje s svojim delovanjem naš planet spravili iz ravnovesja. Vodna in podnebna kriza ter kriza biotske raznovrstnosti se medsebojno prepletajo in poglobljajo. Naša pravica do zdravega okolja izhaja iz pojma okoljske pravičnosti.

Če hočemo, da so naši podnebni ukrepi učinkoviti, ne smemo zanemariti človekovih pravic do čiste vode in sanitarne ureditve za vse. Vemo tudi, da težave z vodo različno vplivajo na otroke, ženske in moške. Zato moramo oblikovati politike, ki bodo zadovoljile potrebe vseh. Pravičnost na področju vode bo pripomogla k prepotrebni preobrazbi v regenerativno gospodarstvo, ki ohranja naravne vire za prihodnje rodove.

Kako lahko to dosežemo? Seveda potrebujemo odločno ukrepanje in svetovno solidarnost.

*Prvič, nujno potrebujemo močnega mednarodnega zagovornika vode! Potrebujemo **posebnega odposlanca ali odposlanko ZN za vodo**. V ta namen je več kot 150 držav podpisalo poziv, ki je pomemben korak k večji usklajenosti prizadevanj za vodo znotraj in zunaj ZN. Odposlanec ali odposlanka bi sprožila nujno potrebne nadaljnje ukrepe.*

*Drugič, predlagam **redna medvladna srečanja ZN na visoki ravni o vodi**. S takim **svetovnim pregledom stanja vsaki dve leti ali tri leta** ne bi le ohranjali zagona, za katerega smo poskrbeli na tej konferenci, temveč bi tudi poganjali postopek nadaljnjega ukrepanja.*

*In tretjič, uresničevati moramo svoje državne **zaveze**. Slovenija je že predložila ali je v postopku predložitve zavez, s katerimi želi prispevati k:*

- upravljanju voda ob upoštevanju enakosti spolov,*
- zaščiti vodnih virov in infrastrukture z večjim upoštevanjem mednarodnega humanitarnega prava,*
- boljšemu dostopu do odprtokodnega usposabljanja na področju upravljanja voda in*
- nadgradnji čezmejnega sodelovanja na področju voda z znanostjo, tehnologijo in upravljanjem obnove vodnih ekosistemov*

– ter nadgradnji sistema za napovedovanje poplav in opozarjanje.

153 držav ima vodna telesa, ki segajo čez državne meje. Slovenija, ki pretežno leži ob zgornjem toku rek in je bogata z vodo, je aktivna pogodbenica konvencije o vodah iz leta 1992. Konvencija je normativni in praktični okvir za pošteno in učinkovito čezmejno sodelovanje. Rada bi vas povabila na 10. srečanje pogodbenic konvencije o vodah, ki ga bo Slovenija gostila oktobra 2024.

Obsežnejši seznam slovenskih zavez smo razdelili navzočim.

Gospa in gospodje,

nobena država ne more biti ravnodušna in vsi lahko še kaj izboljšamo, kar velja tudi za mojo državo. Izkoristimo to konferenco in akcijski program za vodo, da bi v naših družbah pametno, vključujoče in pregledno zaščitili ter obnovili vodne vire.

[Preden se vam zahvalim za pozornost, pa mi dovolite, da preberem skupno izjavo Koalicije za čezmejno vodno sodelovanje. Gospod predsednik, smem?]